

Ток визуелног прегледа и метода узорковања

1.1. Ток визуелног прегледа

Преглед винограда, матичних засада и прпоришта на присуство златастог жутила почети у првој половини јула и наставити до краја септембра. Симптоми се најбоље уочавају у другој половини августа и у септембру.

Приликом прегледа биљака обратити пажњу на сљедеће симптоме:

- промјена боје листа између лисних нерава,
- општа промјена боје листа дужином главних нерава,
- некроза на промијењеним дијеловима листа,

- савијање спољашњих ивица листа према наличју,
- одсуство лигнификације младих ластара у касну јесен и про-
дужена вегетација инфилтрираних ластара, несазријевање формира-
них гроздова и њихово пропадање.

1.2. Узимање узорака

На основу симптома није могуће разликовати која фитоплазма изазива системске промјене на биљци, па је једини сигуран метод потврде присуства фитоплазме *Flavescence doree* детекције PCR анализом.

Винову лозу узоркујемо у јулу, августу и септембру. Крајем септембра и октобра узорковати само листове који нису почели да показују знаке старења.

У изолационом појасу и међу чокота гледати симптоме инфек-
ције фитоплазми на павиту и/или јови и јасену. По потреби узорко-
вати за лабораторијске анализе.

Сакупити цијеле листове са петељкама, ставити у пластичне
кесе и држати у фрижидеру до слања у овлашћену лабораторију
(не дуже од два дана). Оптимални број узоркованих листова је пет
до десет комада по чокоту.

У случају узорака са границе узорковати спавајуће узорке.
Све узорке ставити у пластичну врећу у чувати на температури
од 4 °C до 8 °C до доставе у лабораторију.

1.3. Праћење вектора

Цикада *Scaphoideus titanus* Ball (Auchenorrhyncha: Cicadellidae)
је монофагна врста која развита завршава искључиво на виновој
лози. Прва имага се јавља у трећој декади јуна и присутна је до
краја септембра. Присуство јединки може се утврдити на два на-
чина.

Метод кошења ентомолошком мрежом гдје се употребљавају
двје ентомолошке мреже истовременим ударцима по листовима
чокота са двије наспрамне стране, чиме се спречава бијег адулта.
Уловљени адулти усисавају се усним аспиратором и пребацују у
крио-тубице са 96% етилалкохолем. Тубице са сакупљеним ин-
сектима на терену чувају се на температури од 7 °C до 11 °C у
пољском фрижидеру.

Идентификација популација помоћу жутих љепљивих клопки.
Жуте љепљиве клопке постављају се од средине маја ради утврђи-
вања присуства нимфи, при чему се прегледају и доњи листови
винове лозе. Од почетка јула постављају се клопке, како унутар
засада тако и између засада винове лозе и мијењају се сваких 15 до
20 дана у два до четири интервала по локалитету. Детерминација
и бројање залијеplених примјерака врши се визуелним прегледом
под бинокуларном лупом у лабораторијским условима.

Током мировања винове лозе прегледом на двогодишњим лас-
тарима под бинокуларом утврђује се присуство јаја вектора.

1.4. Методологија лабораторијских анализа биљних узорака

Врши се међународно признатим методама описаним у EPPO
PM PM 7/079 (2) *Grapevine flavescence doree* phytoplasma, Bulletin
OEPP/EPPO Bulletin (2016) 46 (1), 78–93; Green MJ, Thompson DA,
MacKenzie DJ. 1999. Easy and efficient DNA extraction from woody
plants for the detection of phytoplasmas by polymerase chain reaction.
Plant Disease, 83: 482–485.

1.5. Методологија идентификације вектора

Врши се под бинокуларом, користећи идентификационе кључе-
ве Biedermann R., Niedringhaus R. (2004). Die Zikaden Deutschlands
– Bestimmungstabeln für alle Arten. Schöbel. WABV; Holzinger, W. E.,
Kammerlander, I., Nickel, H. 2003). The Auchenorrhyncha of Central
Europe – I. – Brill Academic Publishers, Leiden–Boston. 673 pp.

ПРИЛОГ 2.

Биљке домаћини / вектор	Винова лоза	Павит	Пајасен	Јова	Scaphoideus titanus
Врста узорака	Број узорака за лабораторијску анализу	Број узорака за лабораторијску анализу	Број узорака за лабораторијску анализу	Број узорака за лабораторијску анализу	Број винограда гдје ће се вршити преглед ластара на присуство јаја, постављати клопке ради утврђивања присуства ларви и кечерати и прегледати клопке ради утврђивања присуства адулта
Региије					
Бања Лука					
Требиње					
Укупно:					

Табела 2 - Преглед броја узорака за лабораторијско тестирање са граничних прелаза и у регистрованим расадницима у Републици Српској

Узорци	Број узорака
Увезене пошиљке биљака домаћина	2

ПРИЛОГ 3.

Записник за посебан надзор над присуством проузроковача златастог жутила *Grapevine flavescence dorée* phytoplasma, FD (прегледи производних засада, регистрованих расадника и подручја на којима је извршено ловљење вектора)

Број: бр. регије – бр. службе – период узорковања – ваш број, година
Нпр.: 01-01a-III-10/1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.../2019.
Датум:
Шифре узорка:

Подаци о произвођачу

Назив:	
Адреса:	
Телефон:	
Број пољопривредног газдинства:	

Подаци о биљној врсти

Подручје:	
Општина:	

Кагастарска општина:	
Потес:	
Прегледана површина:	
Поријекло биљног материјала:	
GPS координате:	
Врста биљке домаћина:	
Дијелови биљке који се узоркују:	

Примједбе: _____

Одговорно лице произвођач/власник биља

Овлашћено лице за фитосанитарни преглед

ПРИЛОГ 4.

Образац 1 – Укупни резултати над присуством проузроковача златастог жутила Grapevine flavescence dorée phytoplasma, FD и вектора Scaphoideus titanus у производним засадама биљака домаћина у Републици Српској у 2019. години

	Винова лоза		Павит		Пајасен		Јова		Scaphoideus titanus
Врста узорака	Позитивни резултати	Негативни резултати	Позитивни резултати	Негативни резултати	Позитивни резултати	Негативни резултати	Позитивни резултати	Негативни резултати	Број детерминисаних јаја, ларви и одраслих јединки вектора
Регија									
Бања Лука									
Требинје									
Укупно:									

Образац 2 – Укупни резултати над присуством проузроковача златастог жутила Grapevine flavescence dorée phytoplasma, FD спроведеног у регистрованим расадницима и на граничним прелазима у Републици Српској у 2019. години

Узорци		Број позитивних узорака	Број негативних узорака
Винова лоза			
Укупно:			

Образац 3 - Списак GPS координата у XY координатном систему са мјеста узорковања

Редни број	Подручје	Власник биља	X-координата	Y-координата	Вријеме прегледа/ узорковања	Биљна врста	Резултат лабораторијске анализе
1.							